

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

28. avgust – 1. septembar 2023.

Sektor za monetarne i devizne operacije
Odeljenje za devizne rezerve
Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Septembar 2023.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 1. 9. 2023.	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	4.515,77	2,50%	13,84%
Dow Jones Industrial	SAD	34.837,71	1,43%	10,05%
NASDAQ	SAD	14.031,81	3,25%	19,06%
Dax 30	Nemačka	15.840,34	1,33%	25,42%
CAC 40	Francuska	7.296,77	0,93%	20,92%
FTSE 100	Velika Britanija	7.464,54	1,72%	4,42%
NIKKEI 225	Japan	32.710,62	3,44%	18,25%
Shanghai Composite	Kina	3.133,25	2,26%	-1,62%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

	Nivo prinosa	Promena u b.p.		
		1w	YoY	
Nemačka	2y	2,98%	-4,3	180,1
	10y	2,55%	-1,3	98,5
Francuska	2y	3,27%	-0,5	226,8
	10y	3,07%	-1,6	89,7
Španija	2y	3,38%	-1,6	201,4
	10y	3,57%	-1,4	81,4
Italija	2y	3,68%	-4,2	144,3
	10y	4,23%	-0,6	31,4
UK*	2y	5,18%	15,5	209,5
	10y	4,43%	-1,3	154,9
SAD	2y	4,93%	-15,2	142,9
	10y	4,18%	-5,7	92,7
Kanada	2y	4,55%	-23,4	89,5
	10y	3,56%	-14,4	38,7
Japan	2y	0,02%	1,3	9,7
	10y	0,63%	-2,7	39,0

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na deviznom tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	1,0784	-0,11%	8,52%	USD/EUR	0,9273	0,12%	-7,85%
EUR/GBP	0,8566	-0,18%	-0,58%	USD/GBP	0,7944	-0,05%	-8,37%
EUR/CHF	0,9553	-0,08%	-2,20%	USD/CHF	0,8858	0,03%	-9,89%
EUR/JPY	157,61	-0,25%	13,26%	USD/JPY	146,15	-0,14%	4,36%
EUR/CAD	1,4670	-0,20%	12,10%	USD/CAD	1,3603	-0,10%	3,30%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP*			CHF		
	Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.		Nivo	Promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	3,65%	0,0	373,6	5,31%	1,0	302,0	5,19%	0,0	349,5	1,71%	0,5	192,2
1M	3,64%	1,9	341,1	5,33%	0,0	273,3	5,26%	3,2	320,5	1,71%	0,1	191,5
3M	3,77%	-1,8	305,8	5,40%	-0,2	238,2	5,46%	-0,6	300,1	1,65%	2,0	193,6
6M	3,93%	-0,1	269,4	5,45%	-1,4	207,4	5,63%	-3,4	261,1	1,48%	1,8	197,6
12M	4,06%	1,0	220,4	5,37%	-4,3	171,4	5,79%	-5,4	207,2	1,04%	3,7	163,8

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti;

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za T3 (u %)
Evropska centralna banka	3,75*	0,25	27. 7. 2023.	14. 9. 2023.	3,75
Federalne rezerve SAD	5,25–5,50	0,25	26. 7. 2023.	20. 9. 2023.	5,25–5,50
Banka Engleske	5,25	0,25	3. 8. 2023.	21. 9. 2023.	5,50
Banka Kanade	5,00	0,25	12. 7. 2023.	25. 10. 2023.	5,00
Narodna banka Švajcarske	1,75	0,25	22. 6. 2023.	21. 9. 2023.	1,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 4,25%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je oslabio za 0,11% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD se kretao u rasponu od 1,0768 do 1,0945 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,0784 do 1,0926 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

Kurs EUR/USD je u ponedjeljak blago porastao (na 1,0808), ali se uglavnom kretao oko nivoa na kome je završio prethodnu nedelju (1,0796), bez većih dnevnih oscilacija.

U utorak je dolar oslabio prema evru nakon što su podaci s tržišta rada u SAD bili lošiji od očekivanja. Broj slobodnih radnih mesta u SAD u julu smanjen je na 8,827 mln, sa 9,165 mln i dostigao je najniži nivo od marta 2021. godine. Tokom dana objavljen je i indeks poverenja potrošača u SAD u avgustu, koji je smanjen na 106,1, sa 114,0, koliko je iznosio u julu.

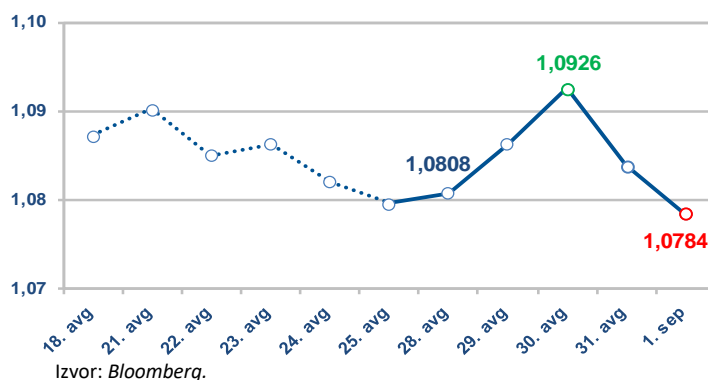
U izveštajnom periodu evro oslabio prema dolaru za 0,11%

Evro je jačao i narednog dana nakon što su objavljeni podaci o stopi rasta potrošačkih cena u Nemačkoj za avgust, koje su na mesečnom nivou porasle za 0,4%, a na godišnjem nivou za 6,4%, što je stvorilo dodatni pritisak na ECB da nastavi s podizanjem kamatnih stopa. Dolar je dodatno oslabio nakon što su objavljeni podaci o broju radnih mesta u privatnom sektoru SAD u avgustu, koji je povećan za 177 hiljada, ispod očekivanja (195 hiljada) i podatka iz jula (371 hiljada). Osim toga, prema drugoj proceni, stopa rasta BDP-a u SAD u drugom tromesečju smanjena je na 2,1% u odnosu na prethodno tromesečje (anualizovano), nakon 2,0% u prvom tromesečju ove godine i nakon 2,4% po prvoj proceni.

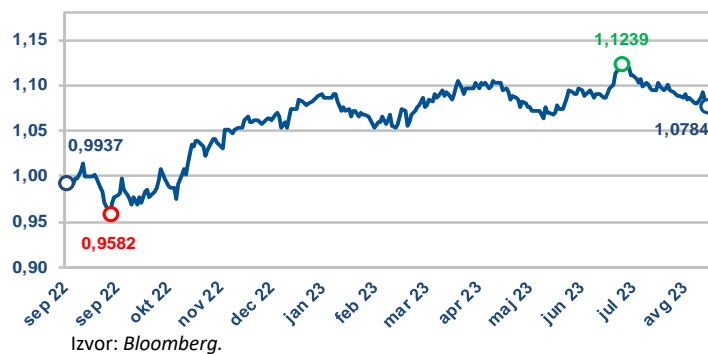
U četvrtak je evro oslabio prema dolaru nakon komentara članice ECB-a Izabel Šnabel o razlozima zbog kojih tržišni učesnici očekuju da ECB neće povećati kamatne stope na sledećem sastanku u septembru. Šnabel je rekla da su izgledi za privredni rast u zoni evra lošiji od osnovnog scenarija iz junskih projekcija, dok je bazna inflacija i dalje „tvrdoglavo visoka”. Izašli su i podaci o stopi rasta potrošačkih cena u zoni evra, koje su na mesečnom nivou porasle za 0,6% (očekivano 0,4%, prethodno -0,1%), dok je inflacija na godišnjem nivou ostala nepromenjena (5,3%), a bazna inflacija je pala sa 5,5% na 5,3%. Dolar je dodatno jačao prema evru nakon što je stopa rasta *PCE* deflatora u SAD u julu na godišnjem nivou povećana sa 3,0% na 3,3%, odnosno na mesečnom nivou za 0,2%, dok je stopa rasta baznog *PCE* deflatora povećana sa 4,1% na 4,2%. Pored toga, objavljen je broj novih prijavi u slučaju nezaposlenosti u SAD, koji je tokom nedelje koja se završila 26. avgusta smanjen sa 232 hiljade na 228 hiljada.

U petak je dolar ojačao prema evru nakon objavljenog podatka o broju radnih mesta van sektora poljoprivrede u SAD u avgustu, koji se povećao za 187 hiljada, više od očekivanja (170 hiljada) i podatka iz jula (157 hiljada, revidirano sa 187 hiljada).

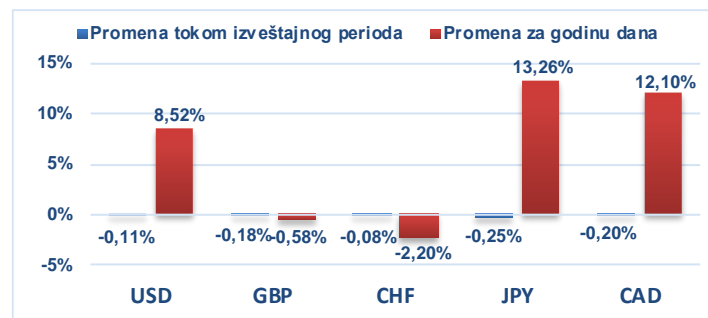
1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

1.8 Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Dodatnom jačanju dolara doprineli su komentari članice FED-a Mester, koja je rekla da je tržište rada i dalje veoma snažno i dodala da će dalje odluke u pogledu kretanja monetarne politike zavisiti od ekonomskih podataka. Na jačanje dolara uticao je i izlazak podatka o *ISM* indeksu proizvodnog sektora u SAD u avgustu, koji je zabeležio rast sa 46,4 na 47,6. Na rast ukupnog *ISM* indeksa uticao je rast komponenta koje se odnose na obim proizvodnje, zaposlenost i isporuku dobavljača.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 1,0784 američka dolara za evro, što ujedno predstavlja i najnižu vrednost na zatvaranju tokom protekle nedelje.

Državne obveznice SAD

Tokom izvještajnog perioda prinosi državnih obveznica SAD opali su duž cele krive prinosa, a posebno na delu oko dve godine. Prinos dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 15 b.p. (na 4,93%), dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za oko 6 b.p. (na 4,18%).

Na pad prinosa tokom nedelje najviše su uticali pad indeksa poverenja potrošača i pad broja slobodnih radnih mesta u SAD. Međutim, podaci s tržišta rada objavljeni u petak pokazuju da je, uprkos znacima slabljenja, tržište rada i dalje snažno. Ovi podaci ukazuju na to da FED ima prostora da zadrži kamatne stope na postojećem nivou na sastanku u septembru, dok se ne isključuje mogućnost još jednog povećanja kamatnih stopa do kraja godine.

Broj radnih mesta van sektora poljoprivrede u avgustu povećan je za 187 hiljada u odnosu na prethodni mesec, više od očekivanja (170 hiljada) i više u odnosu na podatak iz jula, koji je iznosio 157 hiljada (revidirano sa 187 hiljada). Podaci za jun i jul revidirani su naniže, za ukupno 110 hiljada. Rast zarada (po radnom satu) iznosio je 0,2% u odnosu na prethodni mesec i zabeležio je najmanji rast od februara 2022. godine, a očekivao se rast od 0,3% (prethodno 0,4%), dok je rast u odnosu na isti mesec prošle godine iznosio 4,3%, u skladu sa očekivanjima (prethodno 4,4%). Stopa nezaposlenosti povećana je na 3,8% i našla se na najvišem nivou od februara 2022. godine, dok se očekivalo da ostane na nepromenjenom nivou (3,5%). Stopa participacije radne snage povećana je prvi put od marta i iznosi 62,8%, najviše od februara 2020. godine.

Podaci ukazuju na to da ima osnova da FED zadrži kamatne stope na postojećem nivou na sastanku u septembru

Stopa rasta PCE deflatora u SAD u julu je iznosila 0,2% u odnosu na jun i bila je u skladu s rastom iz prethodnog meseca. Stopa rasta u odnosu na isti mesec prethodne godine iznosila je 3,3%, a nakon rasta od 3,0% u junu. Bazni PCE indeks u julu je povećan za 0,2% u odnosu na jun, dok je rast za poslednju godinu dana iznosio 4,2%, nakon 4,1% u junu.

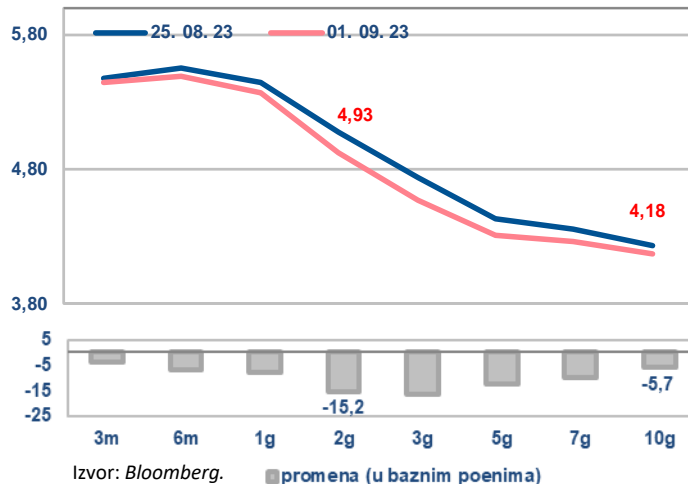
Indeks poverenja potrošača u SAD u avgustu je smanjen na 106,1, sa 114,0 koliko je iznosio prethodnog meseca (revidirano sa 117,0), i bio je ispod očekivanja (116,0). Komponenta procene trenutne situacije smanjena je na 144,8, sa 153,0 u julu (revidirano sa 160,0), dok je komponenta očekivanja smanjena na 80,2, sa julskih 88,0 (revidirano sa 88,3). Indeks poverenja potrošača zabeležio je najveći pad u poslednje dve godine, jer su visoke kamatne stope i još uvek visoka inflacija uticale na smanjenje optimizma potrošača.

Broj slobodnih radnih mesta u SAD u julu je smanjen na 8,827 mln, sa 9,165 mln u junu (revidirano sa 9,582 mln) i dostigao je najniži nivo od marta 2021. godine, dok se očekivao rast na 9,500 mln. Odnos otvorenih radnih mesta po nezaposlenoj osobi u julu je smanjen sa 1,6 na 1,5 i našao se na najnižem nivou od septembra 2021. Stopa napuštanja posla smanjila se sa 2,4% na 2,3%, što je najniži nivo od početka 2021. godine.

ISM indeks proizvodnog sektora SAD u avgustu je zabeležio rast sa 46,4 u julu na 47,6 i bio je iznad očekivanja (47,0), ali se vrednost indeksa zadržala u zoni kontrakcije deseti mesec zaredom. Na rast ISM indeksa uticao je pre svega rast komponenata koje se odnose na obim proizvodnje, zaposlenost i isporuku dobavljača. Indeks cena takođe je povećan.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.10

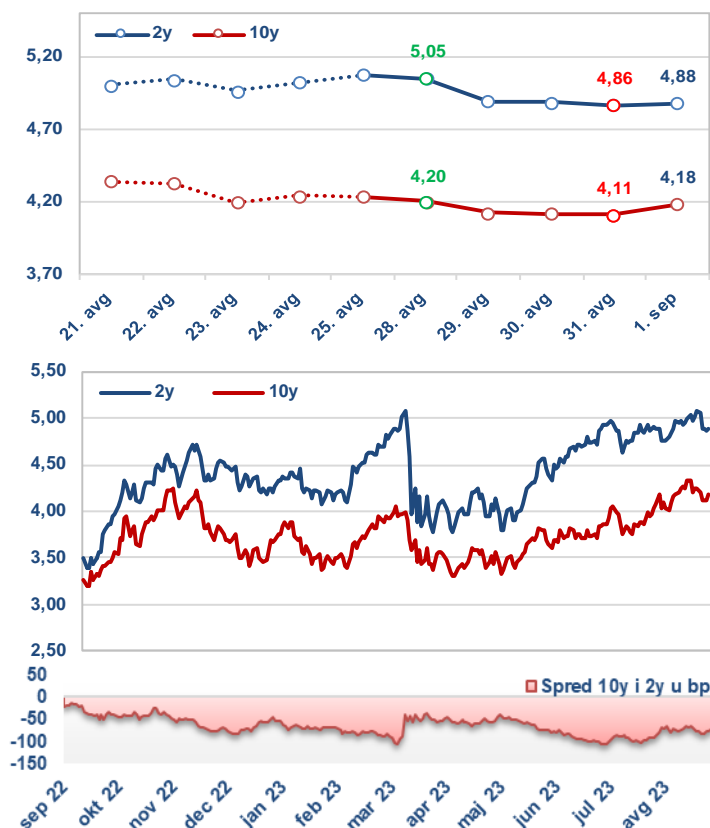
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta BDP-a, druga procena, anualizovano, T/T	2T	2,4%	2,1%	2,4%
Stopa rasta PCE deflatora, G/G	Jul	3,3%	3,3%	3,0%
Promena broja radnih mesta van sektora poljoprivrede, u hiljadama	Avg.	170	187	157

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica blago su smanjeni duž cele krive prinosa, osim na ročnosti od šest meseci. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice smanjen je za 4,3 b.p., na 2,98%, dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za 1,3 b.p., na 2,55%.

Na pad prinosa tokom perioda najviše je uticao podatak o baznoj inflaciji, koja je smanjena u avgustu, što ukazuje na to da bi ECB na sastanku u septembru mogla da zadrži kamatne stope na trenutnom nivou.

Stopa inflacije u zoni evra u avgustu, prema preliminarnim podacima, iznosila je 5,3%, koliko je iznosila i u julu, i bila je iznad očekivanja (5,1%). Mesečni rast cena iznosio je 0,6%, takođe iznad očekivanja (0,4%), nakon pada od 0,1% u julu. **Stopa bazne inflacije** smanjena je na 5,3%, u skladu sa očekivanjima, sa 5,5% u julu. Ukupna inflacija zadržana je na istom nivou usled više inflacije energenata, koja je iznosila -3,3% na godišnjem nivou, nakon -6,1% u julu. S druge strane, inflacija cena hrane i baznih dobara nastavile su da beleže pad, dok je inflacija cena usluga samo blago smanjena – na 5,5%, s rekordnog nivoa od 5,6%.

Stopa rasta potrošačkih cena u Nemačkoj, prema preliminarnim podacima, zabeležila je rast od 0,4% u avgustu, nešto više od očekivanja (0,3%), nakon 0,5% u julu. U odnosu na isti mesec prethodne godine, inflacija je iznosila 6,4%, takođe više od očekivanja (6,3%) i nakon 6,5% u julu. Najveći mesečni pad cena zabeležen je kod električne energije i hrane, ali je on neutralizovan rastom cena goriva. Rastu inflacije je pre svega doprineo rast cena uvozne energije. Ovi podaci ukazuju na dodatni pritisak na ECB da nastavi s podizanjem kamatnih stopa.

Stopa inflacije u zoni evra u avgustu 5,3% (bez promene), bazna inflacija smanjena sa 5,5% na 5,3%

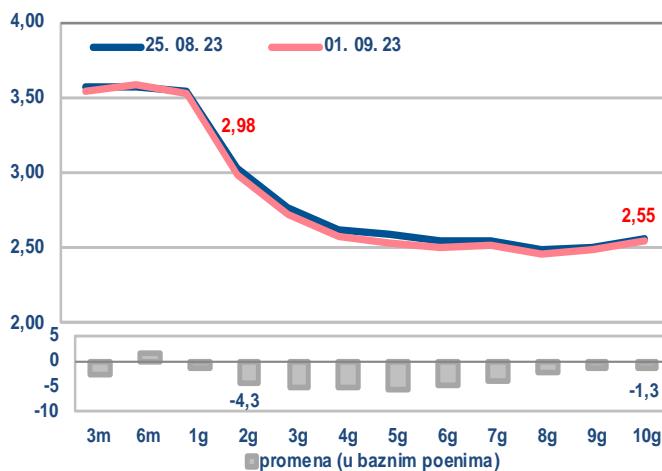
Pokazatelj ekonomskog sentimenta (ESI) u avgustu je smanjen u Evropskoj uniji (-0,6 poena, na 92,9) i zoni evra (-1,2 poena, na 93,3). Pokazatelj očekivanja zaposlenosti (EEI) takođe je smanjen (-1,0 poena, na 101,7 u Evropskoj uniji i -1,3 poena, na 102,1 u zoni evra). U Evropskoj uniji je pad indeksa ESI u avgustu bio posledica manjeg poverenja kod potrošača, u uslugama, maloprodaji, građevinarstvu i industriji.

Član ECB-a **Izabel Šnabel** rekla je da su izgledi za privredni rast u zoni evra sada lošiji od osnovnog scenarija iz junskih projekcija, dok je bazna inflacija i dalje „tvrdoglavo visoka”, uz domaće faktore kao glavne pokretače inflacije. Rekla je da ne može da predvidi krajnju stopu u ovom ciklusu povećanja kamatnih stopa, niti koliko dugo će stope ostati na povišenom nivou.

Član ECB-a **Holcman** izjavio je da inflacija još uvek nije pobeđena i da je verovatno potrebno dodatno povećanje kamatnih stopa na septembarskom sastanku. Holcman je naglasio da privreda nije u opasnosti od recesije i da snažno tržište rada može izazvati dodatno povećanje zarada. Takođe je rekao da postoji velika neizvesnost u vezi s budućim kretanjem inflacije, te da ECB treba pažljivo da prati ekonomske podatke koji će biti objavljeni u narednom periodu. Holcman je rekao da je bolje da kamatne stope dostignu vrhunac ranije, te da se ranije krene sa smanjenjem kamatnih stopa.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.13

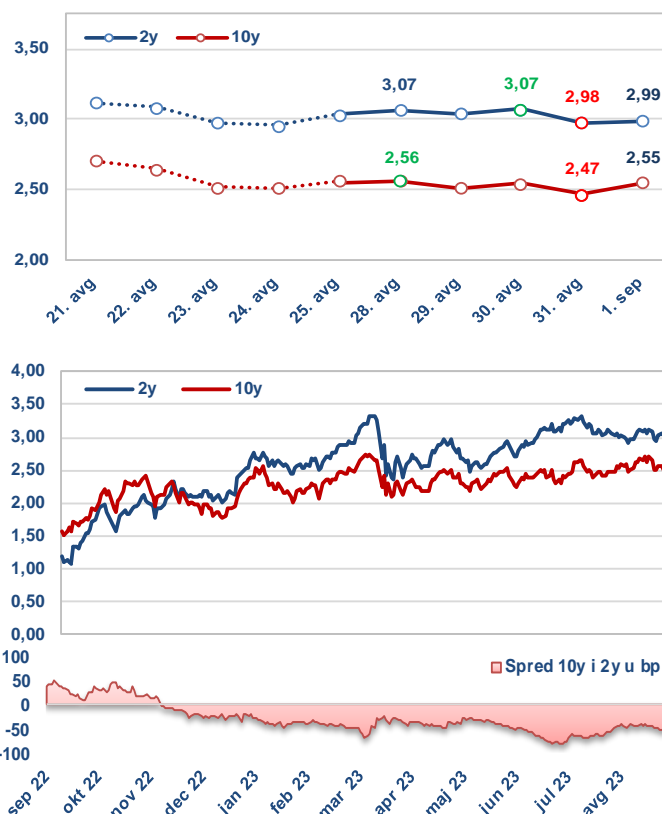
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Pokazatelj	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta potrošačkih cena, zona evra, preliminarno, G/G	Avg.	5,1%	5,3%	5,3%
Stopa rasta potrošačkih cena, Nemačka, preliminarno, G/G	Avg.	6,3%	6,4%	6,5%
Pokazatelj ekonomskog sentimenta, zona evra	Avg.	93,5	93,3	94,5

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

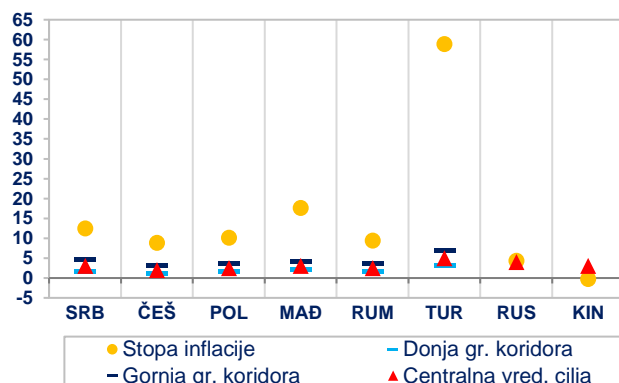
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (T3, %)*
Srbija (NBS)	6,50	0,25	13. 7. 2023.	7. 9. 2023.	6,50
Češka (CNB)	7,00	1,25	22. 6. 2022.	27. 9. 2023.	7,00
Poljska (NBP)	6,75	0,25	7. 9. 2022.	6. 9. 2023.	6,75
Mađarska (MNB)	13,00	1,25	27. 9. 2022.	26. 9. 2023.	13,00
Rumunija (NBR)	7,00	0,25	10. 1. 2023.	5. 10. 2023.	7,00
Turska (CBRT)	25,00	7,50	24. 8. 2023.	21. 9. 2023.	27,50
Rusija (CBR)	12,00	3,50	15. 8. 2023.	15. 9. 2023.	12,00
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23. 10. 2015.	n/a	4,35

Izvor: Bloomberg / *T3 2023. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg i sajtovi centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Mađarske je 29. avgusta smanjila gornju granicu koridora kamatnih stopa, odnosno stopu na kreditne olakšice, za 100 b.p., na nivo od 16,5%. Takođe, u saopštenju nakon sastanka navodi se da je Banka donela odluku o smanjenju stope na jednodnevne depozite za 100 b.p., na nivo od 14,0%. Tržišni učesnici očekivali su ovakvu odluku. Referentna stopa zadržana je na nivou od 13,0% (u skladu sa očekivanjima analitičara), kao i donja granica koridora kamatnih stopa (12,5%). Gornja granica koridora kamatnih stopa smanjena je na svakom sastanku od aprila (ukupno 850 b.p.), dok je stopa na jednodnevne depozite smanjena na svakom sastanku od maja (ukupno 400 b.p.). Na narednom sastanku u septembru tržišta očekuju izjednačavanje stope na jednodnevne depozite s referentnom stopom (13,0%).

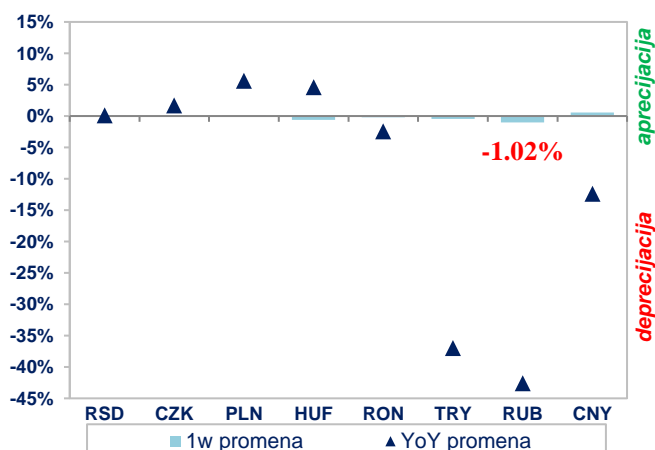
Stopa inflacije u Poljskoj je prema preliminarnoj proceni za avgust iznosila 10,1% YoY, što je blago iznad očekivanja tržišnih učesnika (10,0% YoY), ali ispod podatka iz jula, kada je iznosila 10,8% YoY. Na mesečnom nivou cene su ostale nepromenjene. Cene struje, gasa i drugih energenata porasle su za 13,9% YoY (0,0% MoM), cene hrane i bezalkoholnih pića zabeležile su rast od 12,7% YoY (-1,0% MoM), dok su cene goriva zabeležile pad od 6,1% YoY (1,9% MoM).

Objavljeni su konačni podaci stopa rasta BDP-a za drugo tromesečje 2023. godine za sledeće zemlje u razvoju:

- Stopa rasta BDP-a u Mađarskoj iznosila je -2,4% YoY (-0,3% QoQ), što je u skladu s preliminarnom procenom i očekivanjima analitičara, kao i ispod nivoa iz prvog tromesečja (-0,9% YoY / -0,4% QoQ);
- Stopa rasta BDP-a u Češkoj iznosila je -0,4% YoY (0,1% QoQ), što je iznad preliminarne procene od -0,6% YoY (0,1% QoQ) i gotovo nepromenjeno u odnosu na nivo iz prvog tromesečja (-0,4% YoY / 0,0% QoQ);
- Stopa rasta BDP-a u Poljskoj iznosila je -0,6% YoY (-2,2% QoQ), što je niži rezultat u odnosu na preliminarnu procenu od -0,5% YoY (-3,7% QoQ) i ispod nivoa iz prvog tromesečja od -0,3% YoY (1,6% QoQ);
- Stopa rasta BDP-a u Turskoj iznosila je 3,8% YoY (3,5% QoQ), što je iznad očekivanja tržišnih učesnika (3,1% YoY; 2,3% QoQ).

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (približna ročnost: deset godina)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	6,050	-5,0	-125,0
Češka (2033)	4,383	-1,2	-30,9
Poljska (2033)	5,600	-9,9	-53,4
Mađarska (2032)	7,070	-22,8	-184,5
Rumunija (2032)	6,776	-10,2	-104,0
Turska (2032)	18,450	-20,0	579,0
Kina (2033)	2,618	5,4	-1,0

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Refinitiv) i Srbiju (podaci CRHoV sa sekundarnog tržišta).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata porasla je za 1,47% i kretala se u rasponu od 1.920,74 do 1.944,95 dolara po unci (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

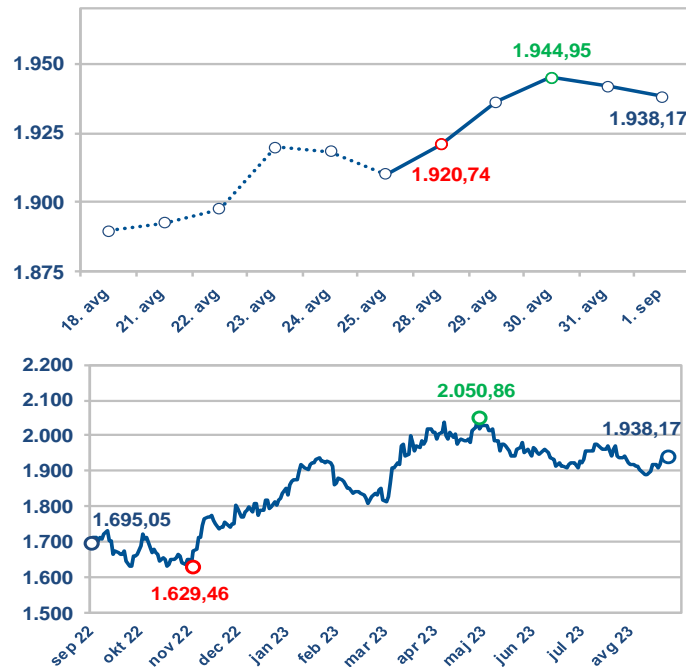
Na rast cene zlata do polovine nedelje uticali su: zabrinutost oko pogoršanih ekonomskih uslova u Kini; podaci o otvaranju manjeg broja radnih mesta u SAD i podaci koji su ukazivali na to da FED možda neće više podizati stopu; izjava predstavnika FED-a Harkera da je on za zadržavanje stopa na trenutnom nivou kako bi se omogućilo da efekti kumulativnog pooštavanja monetarne politike deluju kroz sistem, kao i očekivanja tržišnih učesnika da je FED u fazi okončanja ciklusa zatezanja monetarne politike i da je 2024. moguće smanjenje nivoa referentne kamate usled niza loših ekonomskih pokazatelja.

Cena zlata porasla za 1,47% i na kraju izveštajnog perioda iznosila 1.938,17 dolara po unci

Na pad cene zlata u drugom delu posmatrane nedelje uticali su: saopštenja zvaničnika vodećih svetskih centralnih bankara s konferencije u Džekson Holu o potrebi da se kamatne stope drže na visokom nivou dok se ne obuzda inflacija; rast vrednosti dolara, kao i očekivanja primene novih podsticajnih ekonomskih mera u Kini, što je umanjilo tražnju za zlatom kao sigurnosnom klasom aktive.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda cena nafte tipa brent porasla je za 5,04% i kretala se u rasponu od 86,16 do 89,49 dolara po barelu (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

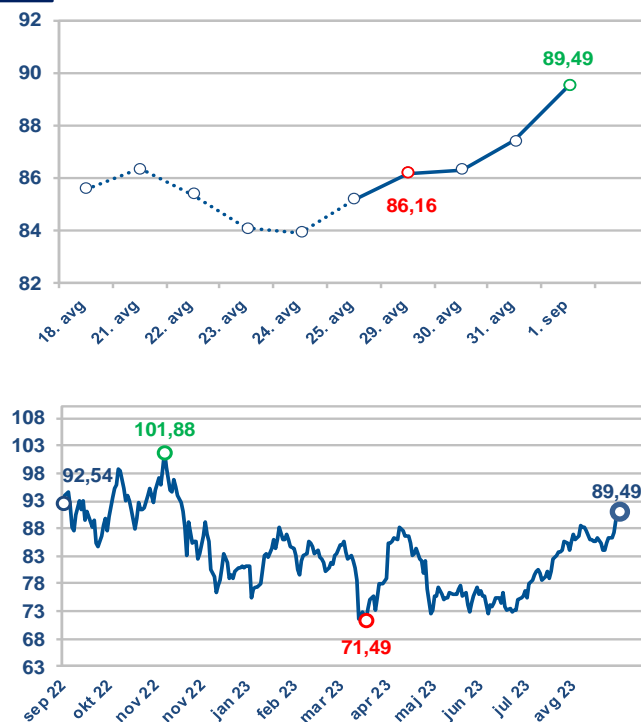
Na rast cene nafte uticali su: otežano snabdevanje naftom na globalnom nivou; obećanje Rusije da će nastaviti sa smanjenjem nivoa proizvodnje i izvoza nafte; očekivanja da će Saudijska Arabija i u oktobru produžiti dobrovoljno smanjenje proizvodnje sirove nafte; spekulacije da će OPEC nastaviti smanjenje proizvodnje nafte do kraja 2023; jačanje uragana *Idalia* u Meksičkom zalivu, koji ugrožava glavna područja za proizvodnju nafte u SAD; izveštaj Američke agencije za informacije o energetici (*EIA*) o padu zaliha sirove nafte u SAD na najniži nivo od decembra, kao i broj operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD na najnižem nivou od marta 2022, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

Cena nafte porasla za 5,04% i na kraju posmatranog perioda iznosila 89,49 dolara po barelu

Na ograničenje daljeg rasta cene nafte uticali su: podaci o smanjenoj proizvodnji aktivnosti Kine peti mesec zaredom; prognoze najveće kineske rafinerije *China Petroleum Chemical Corp* da će se do kraja 2023. usporiti tražnja u Kini za rafiniranim proizvodima nafte; ponuda iranske nafte povećana na najviši nivo od 2018, kao i odobrenje SAD naftnim kompanijama *Eni* i *Repsol* da preuzimaju venezuelansku naftu radi prerade u evropskim rafinerijama, kako bi nadoknadile smanjeni dotok ruske nafte.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.